

Latin-Amerika jobbra tolódása: új elnök Peruban és Kolumbiában

A nyár folyamán két új latin-amerikai elnököt iktattak be. A 34 milliós Peruban ismét egy Fujimori került a hatalomba, míg az 53 milliós Kolumbiában Abelardo de la Espriella, a „Tigris” („El Tigre”) személyében az új latin-amerikai jobboldal egy újabb képviselőjét választották elnöknek. A két új vezetővel Argentína, Honduras, Costa Rica, Chile után folytatódott a régiós politikai inga jobbra lengése, jelezve ezzel a São-Paulo Fórum és a Puebla Csoport által megjelenített sajátos latin-amerikai „XXI. századi szocializmus” kifulladásának következő állomását, amely a 2010-es években a régió legtöbb országának vezetőjét adta.

A hatalomra kerülő latin-amerikai jobboldali elnököknek több közös jellemzője van: I) az elnökjelöltek rendszeren kívülségének (vagy látszatának) hangsúlyozása; II) az egyik fő üzenet a közbiztonság erősítése, a szervezett bűnözéssel (migrációval) szembeni határozott fellépés (megj.: rendszeres hivatkozás a salvadori Najib Bukele példájára); III) a gazdasági problémák kezelésének ígérete (megj.: rendszeres hivatkozás az argentin Javier Milei példájára); IV) társadalmi kérdésekben a wokeizmus elutasítása, a konzervatív értékek előtérbe helyezése; V) külpolitikában az USA-val fenntartott kapcsolatok prioritása (legalábbis ilyen irányú lavírozás Kína és az USA között), ihletmerítés a MAGA mozgalom üzeneteiből.

Latin-Amerika két óriás állama közül Mexikó stabilan ellenáll a jobboldali fordulatnak, Brazília pedig idén ősszel választ a régiós baloldal erős embere Inácio Lula da Silva és az apjára kísértetiesen hasonlító jobboldali Flávio Bolsonaro között. Hamarosan azonban a jobboldali kormányzás is megmérettetik, még hozzá Argentínában, ahol jövőre lesz elnökválasztás, és egyáltalán nem tűnik egyértelműnek, hogy a latin-amerikai jobboldali fordulat szimbolikus alakját, Javier Mileit újraválasztják.

Peru

Peru, a politikai instabilitás szinonimája

Peru neve az elmúlt évtizedben a politikai instabilitás szinonimájává vált. 2016 óta 8 elnöke volt az országnak, közülük egyik sem töltötte ki a mandátumát, volt, aki mindössze 5 napot töltött a hivatalában, volt, aki utána börtönbe került és volt, aki önkezével vetett véget az életének. A legutóbbi elnöki ciklus története jól példázza, miért szavazott most a peruiak többsége a stabilitás ígéretére. A legutóbbi elnökválasztást 2021-ben tartották, amelyet a régiós baloldalhoz sorolható, jellegzetes helyi kalapjáról ismert Pedro Castillo nyerte, akinek végül egy alkotmányellenes „önpuccs” után távoznia kellett, majd 11 év szabadságvesztésre ítélték. Castillót a fejlesztési minisztere, Dina Boluarte követte, aki ezzel az ország első női államfője lett. Boluarte kezdetben reformpárti stabilizáló szereplőként lépett színre, ideológiai értelemben nagyrészt Castillo baloldali populizmusának vonalát követte, amelyet egyes elemzők „baloldali konzervativizmusként” jellemeznek. Mindketten a társadalmi egyenlőtlenségekkel szembeni fellépést és a nemzeti szuverenitást hangsúlyozták, ugyanakkor sem a chavizmussal, sem Kubával nem azonosultak, és társadalompolitikai kérdésekben – például az abortusz ügyében vagy azokkal a progresszív emberi jogi NGO-kkal szemben, amelyek Peru 1990-es évekbeli – Keiko Fujimori apjának elnöksége alatti emberi jogi visszaélései miatt az Amerika-közi Emberi Jogi Bírósághoz fordultak – kifejezetten konzervatív álláspontot képviseltek. (Megj.: Nem szabad elfelejteni, hogy a perui társadalom a régió egyik legkonzervatívabb társadalma, így a wokeizmusra eleve kisebb a nyitottság).

Boluarte mandátuma azonban rövid időn belül káoszba torkollott. Több ellene irányuló tüntetés után történelmi mélységbe zuhant a népszerűsége: olyan közvélemény-kutatás is napvilágot látott, amely szerint a lakosság 93%-a elítélte Boluartét, és mindössze 2%-a támogatta. Végül a korábbi precedensekhez hasonlóan a Kongresszus egy koncerten történt lövöldözést követően eltávolította Boluartét „tartós erkölcsi alkalmatlanságra” hivatkozva. Jól mutatja a perui politika instabilitását, hogy a mostani választásokat (2026. április 12, június 7.) még Boluarte írta ki, de a kiírás és a választás megrendezése között is megbukott egy újabb elnök, hiszen utódját, a képviselőház elnökét, José Jerit is hamarosan leváltották.

A választások – rekordszámú jelölt, szűk győzelem

A régió többi országához hasonlóan Peru is prezidenciális kormányformával rendelkezik. A mostani választáson elnököt (megj.: ez alkalommal 2-2 alelnökjelölt is indult az elnökjelöltekkel), valamint képviselőket és az újonnan visszaállított Szenátus tagjait választották meg a peruiak. Az első fordulót április 12-én rendezték, és mivel egy jelölt sem szerezt meg a szavazatok abszolút többségét, június 7-én második fordulót is tartottak. A választási hatóság az ország történetének „legösszetettebb” választásaként jellemezte a mostanit. Rekordszámú, összesen 40 párt indult, miközben mind a jobboldalt, mind a baloldalt példátlan belső megosztottság jellemezte.

Az elnökválasztás első fordulójában a magát immár negyedszer megmérettető Keiko Fujimori (megj.: Fuerza Popular, Alberto Fujimori korábbi elnök lánya) magabiztosan megelőzte a baloldali populista Roberto Sánchezt (Juntos por el Perú, Pedro Castillo korábbi elnök által támogatott baloldali koalíció jelöltje): előbbi a szavazatok több mint 17 százalékát, utóbbi mintegy 12 százalékát szerezte meg. A szavazatok számlálása már az első forduló után elhúzódott, emiatt az egyik elnökjelölt, Rafael López Aliaga, Lima jobboldali polgármestere, az új régiós jobboldal képviselője csalási vádakát fogalmazott meg. Az első fordulóban aratott győzelme után a nem baloldali pártok többsége felsorakozott Keiko Fujimori mögé, aki rendkívül szoros küzdelemben, mindössze közel 50 000 szavazat különbséggel a második fordulóban végül győzni tudott. (Fujimori: 50,13%; Sánchez: 49,86%)

Keiko Fujimori: „Úgy fogok kormányozni, ahogyan édesapám tette.”

Az 51 éves Keiko Fujimori először 2016-ban indult az elnökválasztáson, legutóbb pedig 2021-ben Pedro Castillo ellen, és mindegyik alkalommal a második fordulóban szenvedett vereséget. Bár a „Fujimori” név jól ismert a perui politikában, továbbra is erősen megosztja a közvéleményt, de Keiko Fujimori eredményesen pozícionálta magát az elmúlt egy évtized politikai instabilitásával szemben egyfajta „rendszeren kívülként”, aki a politikai stabilitást tudja visszahozni az országba. Mindezt annak ellenére, hogy lényegében az egyik okozója volt a politikai instabilitásnak, amely 2016-ban azzal kezdődött, hogy a jobbközép

reformer Pedro Pablo Kuczynskit választották elnökké, míg a parlamentben Fujimoriék pártja, a Fuerza Popular szerzett többséget. Ezt a társbérletet Fujimoriék arra igyekeztek kihasználni, hogy megbuktassák az elnököt. Ez magával hozta a jobboldali kormányok sikerelenségét, majd a baloldal hatalomra jutását 2021-ben.

Keiko Fujimorit július 15-én iktatták be hivatalába két alelnökével, Luis Galarreta korábbi üzletemberrel és parlamenti képviselővel, valamint Miki Torres professzorral és parlamenti képviselővel együtt. A Fuerza Popular ráadásul mindkét parlamenti kamarában a legnagyobb frakcióval rendelkezik (a Szenátusban 22 mandátummal a 60-ból, az alsóházban pedig 41-gyel a 130-ból), ami megkönnyíti a kormányzást. Győzelmét sokan egyszerre tekintik a perui közéletet hosszú éveken át fogva tartó instabil politikai ciklusa lezárásának, valamint a jobboldal végletes megosztottsága végének. Igaz, a politikai stabilitáshoz az is kell majd, hogy az új latin-amerikai jobboldalhoz tartozó konzervatív Rafael López Aliaga pártja kisebb ellenállást tanúsít Fujimorival szemben a parlamentben, mint amilyet annak idején Fujimori tanúsított az akkori elnökkel szemben.

A Fuerza Popular és Fujimori nem rendelkeznek jól körülhatárolható ideológiával, és nem sorolhatók az új latin-amerikai jobboldalhoz, utóbbi helyi képviselője inkább Rafael López Aliaga, Lima korábbi polgármestere. Az Alberto Fujimori politikai örökségét felvállaló Keiko pragmatikus vezető, liberális gazdaságpolitikával, konzervatív társadalompolitikával, antikommunizmussal és mindenekelőtt a rend és a biztonság ígéretével. Szavazóinak jelentős része nosztalgiával tekint apja, Alberto Fujimori kormányzására, amelyet a gazdasági dinamizmus, a jóléti intézkedések, az inflációt megfékező neoliberális „Fujishock”, valamint a ma már távoli emléknek tűnő rend és politikai stabilitás jellemzett. Elég csak a baloldali gyökerű Fényes Ösvény elnevezésű terrorszervezettel szembeni kemény állami fellépésre gondolni. Bár Keiko Fujimori aligha állítja vissza azokat a kiterjedt klientúra-hálózatokat és represszív intézkedéseket, amelyek apját az 1992-es önpuccsot követően hatalmon tartották, győzelme elválaszthatatlan apja örökségétől, amelyet a perui társadalom jóval kevésbé tart rémálomszerűnek, mint ahogyan a progresszív NGO-k.

Keiko Fujimori kampánya ugyanakkor új elemeket is felvonultatott. Rafael López Aliagához hasonlóan ő is nyitott a woke-ellenes retorika felé, és erős kritikával illette Lima kiváltságos, baloldali elitjét (közkeletű gúnynevük: caviarek). Egyelőre kérdéses, hogy Fujimori hajlandó lesz-e aktív szerepet vállalni a visszaszoruló baloldallal és annak regionális

hálózataival szembeni szélesebb latin-amerikai együttműködésben, még úgy is, hogy a szomszédos Chilét és Kolumbiát (megj.: Perunak mindkét országgal máig vannak területi vitáik) is jobboldali kormányok vezetik. Fujimori jó kapcsolatokat ápol a régió új jobboldali vezetőivel, de hagyományos partnerei inkább a nyugati világ jobbközép pártjai, mint a Néppárt Spanyolországban.

Külpolitikában az egyik legfontosabb kihívás az új vezetés számára a Kína és az USA közötti lavírozás lesz. Fujimori is USA-barát vezetőnek számít, akire várhatóan nyomást gyakorol majd a Trump-adminisztráció, hogy csökkentse Peruban a kínai jelenlétet. Peru ugyanis az elmúlt években a kínai beruházások egyik legfontosabb célországává vált

a régióban – még jobbközép kormányok idején is –, lehetővé téve Kína számára például a kontinens legnagyobb kikötői beruházásának megvalósítását a chancayi kikötő megépítésével.

Kolumbia

Az ország első baloldali elnökének bukása

Augusztus 7-én Abelardo de la Espriella személyében ismét jobboldali elnök tett esküt Kolumbiában, aki a hagyományos jobboldali erőktől különálló, az új latin-amerikai jobboldalhoz sorolható jelöltként tudta legyőzni az ország első baloldali elnökét Gustavo Petrot, illetve annak jelöltjét. Peruhoz hasonlóan az 53 milliós Kolumbia is végletesen megosztott, amit jól jelez, hogy az új elnök mindössze 250 000 szavazattal előzte meg a baloldali jelöltet Iván Cepedát.

Hogy jutott ide Kolumbia? Kolumbiában kis túlzással liberális és konzervatív elnökök váltották egymást egészen 2002-ig, amikor egy új, jobboldali erőket integráló mozgalom élén Álvaro Uribe került hatalomba, aki két cikluson keresztül kormányzott. Uribe próbálkozott megteremteni egy harmadik ciklus lehetőségét, de egy sikertelen népszavazási kísérlet után erre nem került sor. Uribe lényegében azóta is a kolumbiai jobboldal erős embere, az őt követő két elnök Juan Manuel Santos és Iván Duque is más-más választási szövetség jelöltjeként, de Uribe védnöksége alatt kerültek hatalomba.

A kolumbiai politika viszonyítási pontja a szélsőbaloldali FARC gerillaszervezettel kötött 2016-os béke megítélése. A Juan Manuel Santos által tető alá hozott megállapodás abból indult ki, hogy ha már 60 év alatt az állam nem tudta legyőzni a szélsőbaloldali, narkóbevételekből is gazdálkodó gerillaszervezeteket, akkor valamifajta megállapodás szülessen, amelynek értelmében a gerillák leteszik a fegyvert, feladják az erőszakot, az igazság feltárására is sor kerülhessen, cserébe a gerillák büntetlenséget is kaphatnak, és a politikai élet legitim szereplőivé válhatnak (megj.: garantált helyet kaptak a parlamentben). A megállapodást népszavazásra bocsátották, amit a kolumbiaiak leszavaztak. A népakarat ellenére Santos elnök mégis aláírta a békemegállapodást, amely Nobel-békedíjat eredményezett neki, de a jobboldal számára a hitelesség elvesztésének kezdetét.

Így választották meg 2022-ben Gustavo Petrot, az ország első baloldali elnökét, amellyel Kolumbia is csatlakozott az akkori latin-amerikai baloldali hullámhoz. Petro fiatal korában az M-19 nevű szélsőbaloldali gerillaszervezet aktivistája volt, majd a főváros, Bogotá polgármestere. Petro kampányával kapcsolatban erős gyanúk merültek fel, hogy megsértették a kampányfinanszírozási szabályokat, valamint a tekintetben, hogy túl közeli kapcsolatot ápolhat a kábítószer-kereskedelemmel. Gustavo Petro a latin-amerikai baloldal egyik legkellemetlenebb szereplője volt, akinek megszólalásai egész elnöksége alatt alapot adtak alkohol- és tudatmódosítószer-függőséggel kapcsolatos vádakra. Egy kórház megnyitóján mondott beszédében például kitért arra, hogy „nagyon jó dolgokat szokott csinálni az ágyban”, de Jézus általa feltételezett szexuális életéről is értekezett. Petro 2022-ben elsősorban a városi fiatalok támogatásával nyert választást, különösen a 8 milliós Bogotában, ahol korábban népszerű polgármester volt, noha 2015-ben korrupció miatt visszahívták hivatalából.

Petro hatalomra kerülését egy kifejezetten nyugati típusú „progresszív” program alapozta meg: zöldpolitika, az LGBT-közösség támogatása, agrárreform és baloldali külpolitikai irányvonal. Más baloldali vezetőkhez hasonlóan Petro is rendszeresen élt a Trump-ellenes retorikával, és folyamatos konfliktusokat vállalt az amerikai elnökkel saját népszerűségének fenntartása érdekében. A FARC-kal kötött megállapodással kapcsolatban revizionista álláspontot képviselt, arra hívva fel a figyelmet, hogy a gerillaszervezet ellen fellépő állami félkatonai csoportok bizonyos tekintetben kegyetlenebbek voltak. Ebből a kormányzásból és a közbiztonság folyamatos romlásából lett most elege a kolumbiaiaknak.

Abelardo de la Espriella, a rendszeren kívüli jobboldali jelölt

A kolumbiai választási folyamat már 2025 októberében megkezdődött a sajátos előválasztásokkal, amelynek lehetőségét egy 2009-es alkotmánymódosítás vezette be. Az előválasztásokat nemcsak egy adott párton belül, hanem több párt között is megszervezhetik, amelynek az az értelme, hogy csökkenti a választáson végül elinduló elnökjelöltek számát. Ez azonban csak egy lehetőség, az előválasztásokban részt nem vevő politikai erő vagy jelölt is elindulhat a választásokon. Ez történt Espriella esetében is.

A kormányzó szélsőbaloldali blokk, az úgynevezett Pacto Histórico, amelyet a hivatalban lévő Gustavo Petro elnök hozott létre korábbi politikai formációja, a Colombia Humana bázisán, a saját pártközi előválasztását októberben tartotta, ahol Iván Cepeda, Petroval szövetséges szenátort, filozófust választották elnökjelöltnek. A második előválasztást, a jobboldali erőket összefogó Gran Consulta por Colombiat, a parlamenti választásokkal egy időben, március 8-án tartották. Az előválasztást a kilencfős mezőnyből a szavazatok 46 százalékaival Paloma Valencia, Álvaro Uribe korábbi elnök pártjának jelöltje nyerte. Ezt követően sokan biztosra vették, hogy Valencia költözhet majd az elnöki palotába, még úgyis, hogy a parlamenti választások az akkori kormányerő Pacto Histórico-nak kedveztek, amely mind a Képviselőházban, mind a Szenátusban a legnagyobb frakcióvá vált.

Harmadik esélyes jelöltként a „rendszeren kívüli” Abelardo de la Espriella indult, aki 2024-ben hozta létre független konzervatív mozgalmát, a Defensores de la Patria („A Haza Védőmezői”) nevű szervezetet, és azt választási platformmá alakította anélkül, hogy hivatalos politikai párttá szervezte volna.

Az elnökválasztás május 31-én tartott első fordulójában 11 elnökjelölt indult. Espriella egyaránt megelőzte Iván Cepedát és Paloma Valenciát, majd június 21-én legyőzte a második fordulóba továbbjutó Cepedát. Hivatalát augusztus 7-én vette át alelnökével, José Manuel Restrepóval együtt.

Espriella: „Számomra az első, a második és a harmadik helyen is a kolumbiaiak állnak.”

Politikai pályafutása előtt Espriella ügyvédként dolgozott, emellett bor-, étterem- és rumipari vállalkozásokban volt érdekelt, valamint énekesként is fellépett. Eredményesen építette politikai kívülálló imázsát, noha korántsem volt ismeretlen személyiség. Büntetőjogásként alapított ügyvédi irodája számos nagy horderejű ügyben járt el, amelyek közül több akár árthatott volna politikai megítélésének: védőügyvédként több korrupcióval vádolt üzletembert is képviselt, például Alex Saabot, aki Nicolás Maduro korábbi venezuelai elnökhöz fűződő kapcsolata miatt ismert.

Espriella programja ismerős, összegzi a latin-amerikai jobboldal elmúlt évekbeli sikereinek legfontosabb elemeit Kolumbiára alkalmazva azokat: közbiztonság – szervezett bűnözéssel szembeni fellépés, liberális gazdaságpolitika, konzervatív társadalompolitika, kultúrharc – wokeizmussal szembeni fellépés. Espriella kemény fellépést hirdetett a bűnözéssel szemben, retorikája sok tekintetben Nayib Bukele salvadori elnök fellépését idézi. Espriella tíz, úgynevezett szuperbörtön megépítését ígérte, valamint a „kemény kéz” politikáját a bűnözőkkel szemben, amelynek részeként a fegyvertartás jogának biztosítását is szorgalmazza. Gazdaságpolitikai elképzeléseiben Javier Milei programja szolgált mintául: saját állítása szerint Kolumbia történetének legliberálisabb gazdasági programját hirdeti meg, amelynek része a pazarlónak tartott minisztériumok megszüntetése, és a nagykövetségi hálózat szűkítése (megj.: már bejelentették a budapesti kolumbiai nagykövetség megszüntetését). Társadalompolitikai téren konzervatívabb álláspontot képvisel: a „hagyományos család” és a „haza” védelmét hirdeti, amelynek részeként ellenzi az abortuszt is, amelyet az országban az Alkotmánybíróság 2022-es döntése tett lehetővé. Elnöki beiktatási beszédét az „Éljen Krisztus Király!” felkiáltással zárta. Kifejezetten kolumbiai sajátosságként azt is megígérte, hogy véget vet valamennyi fegyveres csoporttal folytatott „békefolyamatnak”.

Külpolitikájában támogatja a kapcsolatok fenntartását Delcy Rodríguez venezuelai ideiglenes kormányával. Ez azért is kiemelten fontos, mert szomszédos országgént a baloldali autoriter venezuelai rendszer elől menekülő venezuelaiak milliói számára Kolumbia volt az első állomás a jobb élet felé. Kolumbiában jelenleg kb. 2,8 millió venezuelai él, közülük kb. 800 000 illegálisan tartózkodik az országban. Espriella migrációs politikája tekintetében

is a „kemény kéz” politikáját hirdette meg Donald Trump-hoz hasonlóan. Ahogy fogalmazott, számára „az első, a második és a harmadik helyen is a kolumbiaiak állnak”. Az új elnök elrendelte első körben azon illegális migránsok felkutatását, akik bűncselekményeket követtek el, tervei szerint előbb őket deportálják, majd a többi illegális migránst is.

Külpolitikájában hangsúlyos az Izrael-barátság, ezért szakít elődje baloldali politikai irányvonalával e tekintetben is, aki korábban megszakította a diplomáciai kapcsolatokat a zsidó állammal. Az új elnök ráadásul várhatóan áthelyezi a kolumbiai nagykövetség székhelyét Jeruzsálembe. Espriella rendkívül élesen bírálta az Egyesült Nemzetek Szervezetét és az Amerika-közi Emberi Jogi Bíróságot. A Peru új elnökéhez, Keiko Fujimorihoz képest lényeges különbség, hogy Abelardo kifejezetten törekszik az együttműködésre a térség jobboldali vezetőivel, Európában is a Patrióta pártcsaládot tekinti elsődleges szövetségesének, nem pedig a Néppártot.

Mindazonáltal nehéz parlamenti helyzettel kell majd szembenéznie Espriellának, mivel a Pacto Histórico vezette baloldal továbbra is szűk relatív többséggel rendelkezik a Szenátusban. Mivel saját politikai formációja nem rendelkezik parlamenti képviselőkkel, kormányzása nagymértékben függ majd a hagyományos jobboldal támogatásától. Kormányának első megpróbáltatása rögtön a beiktatása után az augusztus 10-én bekövetkezett, 7-es erősségű földrengés következményeinek kezelése és a helyreállítás lesz. (Megj.: több mint 300 halálos áldozat, közel ötezer sérült.)

Latin-Amerika jobbra tolódása (?)

Javier Milei 2023-as megválasztása óta érzékelhető Latin-Amerikában politikai hangulatváltás, amely újabb és újabb jobboldali győzelmeket eredményez a régióban, egyrészt az új latin-amerikai jobboldal számára: Costa Rica, Honduras, Chile, most Kolumbia, másrészt a hagyományosabb jobboldal számára: Peru, részben Bolívia. Paraguayt régóta a jobboldal kormányozza. Ebből a folyamatból kivételt képez Uruguay, ahol 2024-ben a jobboldali Luis Lacalle Pou után baloldali elnököt választottak Yamandú Orsi személyében.

A régió két legnagyobb országát Mexikót és Brazíliát is a baloldal kormányozza. Mexikóban 2024-ben tartottak legutóbb választást, amely megerősítette a baloldali populista MORENA hatalmát, nemcsak Claudia Sheinbaum elnökké választásával, hanem a

parlament mindkét házában is, ráadásul a tagállamok többségét is ők kormányozzák. Mexikóban nem látszik olyan jobboldali alternatíva, amely a baloldal hatalmát veszélyeztetné. A választási rendszer sajátossága, hogy nehéz új pártot alapítani, így komoly „rendszeren” kívüli jobboldali jelöltekről nem beszélhetünk, de a hagyományos jobboldali párt a PAN sem tűnik elég erősnek ahhoz, hogy a közeljövőben Mexikóban legyőzze a kormányzó baloldalt. Brazíliában pedig idén ősszel tartanak választásokat, ahol a latin-amerikai baloldal emblematikus erős embere, a São Paulo Fórum egyik alapítója, a veterán Inácio Lula da Silva, illetve a korábbi elnök, a puccskísérlet miatt elítélt, egészségügyi problémákkal küzdő Jair Bolsonaro fia, Flávio Bolsonaro küzdenek meg egymással. Jelenleg Lula da Silva vezet a közvéleménykutatásokban.

A latin-amerikai országok többségének jobbra tolódása nem meglepetésszerű, a régióban a politikai ingamozgás balról-jobbra majd vissza folyamatos. A 2010-es években a jól hálózatosodott latin-amerikai baloldal (São Paulo Fórum, Puebla Csoport) erői kormányozták a régió országainak döntő többségét. Leginkább a romló közbiztonság (megj.: szervezett bűnözés vagy pl.: Chilében a venezuelai migráció nyomán), valamint a gazdasági elégedetlenség az alapja a sorozatos kormányváltásoknak.

Az egyes országok sajátosságai mellett több közös pont is megfigyelhető a mostani jobboldali győzelmekben:

- I) Az elnökjelöltek rendszeren kívüliségének (vagy látszatának) hangsúlyozása.
- II) Az egyik fő üzenet a közbiztonság erősítése, a szervezett bűnözéssel és/vagy a migrációval (pl.: Chilében) szembeni határozott fellépés.

(Megj.: A jelöltek rendszeresen hivatkoznak a salvadori Najib Bukele példájára, aki vaskézszel, sokszor az emberi jogi standardok figyelmen kívül hagyásával küzdött eredményesen az egész társadalmat átszövő bűnözői bandák ellen. Fontos megjegyezni, hogy általában a közbiztonság szempontjából hivatkoznak Bukelére, a hatalomgyakorlás szempontjából nem).

- III) A gazdasági problémák kezelésének ígérete. (Megj.: rendszeres hivatkozás az argentin Javier Milei példájára).
- IV) Társadalmi kérdésekben a wokeizmus elutasítása, a konzervatív értékek előtérbe helyezése, inspiráció a MAGA mozgalom üzeneteiből.

- V) Külpolitikában az USA-val fenntartott kapcsolatok prioritása, legalábbis ilyen irányú lavírozás az USA és Kína között, utóbbi, nem utolsó sorban a Biden-adminisztráció hanyagsága miatt egyre meghatározóbb szereplővé vált a régióban.

Latin-Amerika jobbra tolódása egyúttal segíti a Trump-adminisztráció törekvéseit is a régióban. Hivatalba lépésekor Marco Rubio külügyminiszter kijelentette, hogy az új amerikai adminisztráció az Egyesült Államok történetében példátlan figyelmet kíván fordítani az amerikai kontinensre. Ez a fokozott érdeklődés elsősorban a biztonságpolitika területén öltött testet: hosszú idő óta először azok a kormányok, amelyek korábban többnyire egyedül harcoltak a drokartellek és a szervezett bűnözés ellen, megállapodtak abban, hogy összehangoltan lépnek fel ezekkel a határokon átnyúló fenyegetésekkel szemben. Ennek egyik legfontosabb példája az „Amerikák Pajzsa” (Shield of the Americas) nevű együttműködés, amelyet március 7-én, a Fehér Házban tartott találkozón hoztak létre a térség több szövetséges vezetőjének részvételével.

Az Egyesült Államokregionális érdekei érvényesítésének legnagyobb visszhangot kiváltó eseménye a venezuelai elnök, Nicolás Maduro év eleji elfogása volt. Ennyi idő távlatából jól látszik, hogy az USA vélhetően kiegyezett Maduro alelnökével, a mostani ideiglenes elnökkel, Delcy Rodríguezzel. Ennek keretében a venezuelai rezsim lényegében hatalomban maradhatott, az esetleges rezsimváltásban szerepe lehet, cserébe a politikai foglyok szabadon bocsátásáért, a rezsim legemblematikusabb és legvállalhatatlanabb vezetőinek eltávolításáért, a rend fenntartásáért, és leginkább az augusztus végén bejelentett olajpaktumért, amely lehetővé teszi, hogy 17 venezuelai stratégiai olajmezőt 25 éven keresztül az amerikaiak aknázzanak ki. Egyelőre nem hallani sem demokratikus választásokról, sem arról, hogy a venezuelai ellenzék Nobel-békedíjas vezetője, az Egyesült Államokban tartózkodó jobboldali María Corina Machado mikor térhet vissza hazájába. A venezuelai történések, különösen a kieső olaj miatt érzékenyen érintették a kubai diktatúrát is, amelyre egyre nagyobb nyomás nehezedik az Egyesült Államok részéről.

A mostani latin-amerikai jobboldali hullám 2023-ban Argentínában kezdődött Javier Milei megválasztásával. Hamarosan ismét Argentínára szegeződik majd a figyelem, hiszen 2027-ben elnökválasztás lesz. 2025-ben időközi parlamenti választás volt az országban,

akkor a várakozásokhoz képest meglepetésszerű győzelmet aratott Milei pártja a Libertad Avanza. Az elnökválasztáshoz közeledve azonban ez a lelkesedés apad, ami előrejelzi, hogy nem lesz egyszerű az újraválasztásért való küzdelem Milei számára.